

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน
ในเขตเมืองรองของประเทศไทยบนฐานการวิจัย

ศาสตราจารย์ ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง
คณะกรรมการการท่องเที่ยว สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

สิงหาคม 2565

สัญญาเลขที่ RTA6280008

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ในเขตเมืองรองของประเทศไทยบนฐานการวิจัย

ผู้วิจัย สังกัด

ศาสตราจารย์ ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรียา สัมจันทร์	มหาวิทยาลัยพะเยา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปารณีย์ ศรีสวัสดิ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลวดี ละม้ายเงิน	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุมาน จันทวงศ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
ดร.เอกรัตน์ สุวรรณกุล	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ดร.ขวัญฤทัย ครองยุติ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
ดร.ธารณี นวสันธิ์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
ดร.ลัดดาวัลย์ เจียรวิทยกิจ	วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล
ดร.เกรกิลิน อังคนานนท์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
ดร.ปราชญ์ ปุณณศุการมย์	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ดร.ยุคลวัชร ภัคดีจักริวัณ	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
นายบุญวัฒน์ ศรีขวัญ	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
นางสาวฐิติมา ลำเลียงพล	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
นางสาวณภัทร ผดุงเทียน	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
นายประภาพร อนันตกุล	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
นางสาวชนกสุดา ชนะกุล	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

บทคัดย่อ

รายงานฉบับนี้เป็นเป็นส่วนหนึ่งของโครงการการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทยบนฐานการวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์(1) เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ในมิติการจัดการด้านต่างๆ ของการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทย (2) เพื่อนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพและใช้ได้จริงอย่างเป็นรูปธรรม (3) เพื่อเสนอแนะนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตเมืองรองโดยการมีส่วนร่วมของไทย (4) เพื่อสร้างเครือข่ายนักวิจัยและกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันแก่นักวิจัย สร้างการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในประเด็นการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทยในทุกมิติที่ร่วมสมัย (5) เพื่อส่งมอบองค์ความรู้ที่ได้จากผลการวิจัยให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรอง อาทิ องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (อพท.) องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งมีระยะเวลาในการดำเนินงานทั้งสิ้น 3 ปี (2563-2565)

ผลการดำเนินงานและผลผลิตภายใต้โครงการ มีรายละเอียดดังนี้มีการส่งมอบองค์ความรู้ใหม่ในมิติการจัดการ รูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทยในรูปแบบหนังสือจำนวน 8 เรื่อง อาทิ การจัดการท่าอากาศยานและโลจิสติกส์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทย การจัดการอาหารพื้นถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทย การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทย การจัดการพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทย การเรียนรู้เพื่อพัฒนาทุนมนุษย์สู่พลเมืองเพื่อสิ่งแวดล้อม (Environmental Citizen) สำหรับการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทย การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนเมืองมรดกโลกในเขตเมืองรองของประเทศไทย เป็นต้น และรูปแบบบทความจำนวน 14 บทความทั้งในระดับชาติและนานาชาติ และการนำเสนอในระดับนานาชาติ จำนวน 2 บทความ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการสร้างเครือข่ายนักวิจัยและกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันแก่นักวิจัย สร้างการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในประเด็นการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทยในทุกมิติที่ร่วมสมัย จำนวน 1 เครือข่าย โดยมีทีมนักวิจัยทั้งสิ้น 16 คน กระจายอยู่ในจังหวัดต่างๆและมหาวิทยาลัยชั้นนำทั่วประเทศ ซึ่งเป็นโอกาสในการยกระดับคุณภาพการศึกษา งานวิจัยและองค์ความรู้ด้านการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองในประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึงมากยิ่งขึ้นในอนาคต

Abstract

This report is a part of the project, *“The Research-based Knowledge Management for Promoting Community-based Urban Tourism Management In Thailand”* with the following objectives; (1) to create new knowledge in various tourism management dimensions in secondary urban areas of Thailand, (2) to propose a model of community-based tourism management in secondary urban areas of Thailand to be effective and concretely applicable; (3) to suggest policies on tourism development in secondary urban areas with stakeholders’ participations, (4) to create research networks and joint learning processes for researchers to form a learning exchange on community-based tourism management in secondary urban areas of Thailand in all contemporary dimensions; (5) to deliver the knowledge gained from research results to agencies related to the development of community-based tourism in urban areas such as the Designated Areas for Sustainable Tourism Administration (DASTA), Provincial Administrative Organizations, Municipalities and Sub-District Administrative Organizations, educational institutions where offer tourism administration degrees. The research had a total period of 3 years, from 2020-2022.

The productivities under the project are as follows; new knowledge in the tourism management dimension, also new management styles and development policies in various aspects of community-based tourism management in secondary urban areas in Thailand. Total 8 books are written under the project, such as Airport & Logistics Management to Promote Community-Based Tourism in Secondary Urban Areas of Thailand, Local Food Management to Promote CBT in Secondary Urban Areas of Thailand, Applications of IT to Promote Community-Based Tourism in Secondary Urban Areas of Thailand, Local Museum Management towards the Development of Community-Based Tourism in Secondary Urban Areas of Thailand, Learning to Develop Environmental Citizen for Community-Based Tourism Management in Secondary Urban Areas of Thailand, Tourism Management by Urban Communities, World Heritage Sites in Secondary Urban Areas of Thailand and etc. Additionally, total 14 research articles are published, both nationally and internationally. Total 2 international proceedings are presented. Furthermore, a network of researchers is formed with a joint learning ambient for Thai tourism researchers to exchange on the issue of community-based tourism management in Thailand's secondary urban areas in all contemporary dimensions. Total 16 researchers, as one tourism network group, scattered in

various provinces in leading universities throughout Thailand. This is an opportunity to uplift the quality of Thai tourism education under one mission of the project.

Executive Summary

หากมองถึงตัวเลขของนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวในเขตเมืองรองของไทย พบว่าเป็นนักท่องเที่ยวกระแสหลัก (Mass Tourism) ส่วนใหญ่ ที่มีคุณภาพไม่สูงนัก จึงส่งผลกระทบต่อความสามารถทางการรองรับของเมืองและฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวในเมืองรอง ด้วยเหตุนี้ จึงเกิดคำถามสำคัญที่ว่า “จะอย่างไร ที่เมืองสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวคุณภาพให้มาท่องเที่ยวในเขตเมืองรองให้มากขึ้น”

หากมองถึงฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวในเขตเมืองรอง อาทิ สถาปัตยกรรม แหล่งเกษตร นครประวัติศาสตร์ หรือแม้กระทั่งย่านเมืองเก่า ยังคงถือว่าเป็นสิ่งดึงดูดใจ (Urban Attraction) ที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวคุณภาพได้ ในขณะเดียวกันกระแสการมีส่วนร่วม (Public Participation) ก็ได้กระตุ้นให้ชุมชนลุกขึ้นมามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวในเขตเมืองรอง จนประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง แต่อย่างไรก็ตาม พบว่าการจัดการการท่องเที่ยวในเขตเมืองรองยังต้องการองค์ความรู้ที่เป็นนวัตกรรมในการบริหารจัดการ ที่ต้องปรับเปลี่ยนไปตามพลวัตการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนไป และผลกระทบที่เกิดขึ้นกับฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวในเขตเมืองรอง การท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรอง จึงถือเป็นหนึ่งทางออกในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองสู่ความยั่งยืน

การท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community-based Tourism – CBT) คือ การท่องเที่ยวที่บริหารจัดการโดยภาคีต่างๆในพื้นที่ มีเป้าหมายในสร้างการเรียนรู้ ซึ่งจะนำการท่องเที่ยวไปสู่ความยั่งยืน ในมิติสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และสังคม ดังนั้น การท่องเที่ยวโดยชุมชนจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาและได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวอย่างเต็มประสิทธิภาพมากที่สุด การที่จะให้ชุมชนดำเนินการท่องเที่ยวตามหลักการดังกล่าวข้างต้นนั้น มีความจำเป็นที่จะต้องเตรียมความพร้อมและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว (Thailand CBT Network Coordination Center, 2012) ข้อความข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่า การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็น “กลไกการขับเคลื่อน” ของแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญและคนถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุด

นอกจากนี้การท่องเที่ยวโดยชุมชนยังเป็นการเพิ่มการรับรู้และความเข้าใจในบทบาทของชุมชนท้องถิ่น ผ่านการมีส่วนร่วมของภาคีที่เกี่ยวข้อง และเน้นให้เกิดความต่อเนื่องในการทำงานร่วมกัน หลักในการพัฒนาหมายถึง ชุมชนต้องเป็นเจ้าของ ชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและทิศทาง รวมถึงการตัดสินใจ ซึ่งจะทำให้คนในชุมชนรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองและชุมชนของตน และยังคงความเป็นเอกลักษณ์ท้องถิ่นและวัฒนธรรมท้องถิ่น กระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน มุ่งเน้นให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างคนที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม เคารพในวัฒนธรรมที่แตกต่างและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เกิดผลตอบแทนและกระจายรายได้อย่างเป็นธรรมสู่ท้องถิ่น และรายได้เหล่านั้นสามารถพัฒนาสาธารณะประโยชน์ให้แก่ชุมชนได้

การท่องเที่ยวโดยชุมชนไม่ได้เกิดจากการตอบคำถามที่ว่า ชุมชนจะได้ประโยชน์อย่างไรจากการท่องเที่ยว แต่ต้องตั้งโจทย์ให้กับชุมชนว่า จะจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ของตนเองอย่างไร และมีมิติใดบ้างที่ต้องเข้าไปจัดการ เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการมาเยือนของนักท่องเที่ยว

ปัจจุบันชุมชนมีต้นทุนในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตเมืองรอง หากแต่จะต้องมีการจัดการร่วมกันกับทุกภาคส่วน อาทิ

- ภาครัฐ ต้องส่งเสริม ประสานงานและสนับสนุนเพื่อเชื่อมโยงโอกาสและเสริมสร้างศักยภาพให้ชุมชนสามารถได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรอง
- สถาบันการศึกษา ต้องสามารถนำองค์ความรู้ และแสวงหาองค์ความรู้ที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นอย่างแท้จริง
- ผู้ประกอบการ ต้องส่งเสริมการบริการการท่องเที่ยวที่เอื้อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและสรรหาตลาดนักท่องเที่ยวที่เหมาะสม
- สื่อมวลชน ต้องให้ข้อมูลเพื่อสร้างความตระหนักรู้ให้แก่ชุมชน ให้มีความเข้าใจและมีทางเลือกทางการท่องเที่ยว
- นักท่องเที่ยว ต้องปฏิบัติตามกฎข้อบังคับที่ชุมชนกำหนด
- ชุมชน (ภาคีต่างๆในพื้นที่) ต้องมีศักยภาพและความพร้อม บนฐานความรู้ที่จะสามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของตนเองได้

ดังนั้น การท่องเที่ยวโดยชุมชนจึงเป็น “กลไก” สำคัญในการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวในพื้นที่ (Area-based) หากแต่ปัจจุบันประเทศไทยขาดองค์ความรู้และแหล่งความรู้ที่เป็น “พนักพิง” ที่วางอยู่บนฐานการวิจัย (Research-based) และเกิดจากกระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge Management-based) และนำไปสู่การรวบรวมความรู้ในตัวคน (Tacit Knowledge) สู่ความรู้ที่อยู่ในรูปแบบหนังสือหรือตำรา (Explicit Knowledge)

ปัจจุบันประเทศไทยมีการพึ่งพาองค์ความรู้จากประเทศตะวันตกเป็นต้นแบบในการพัฒนาและใช้ในการเรียนการสอน ทำให้ไม่สามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนได้อย่างไร้รอยตะเข็บ (Seamless Application) ทำให้เกิดความไม่ราบรื่นและใช้ระยะเวลานานสู่ความสำเร็จในการพัฒนา จึงเป็นเหตุสำคัญที่ทำให้หลายชุมชนในประเทศไทยหมดศรัทธากับการท่องเที่ยวโดยชุมชน และคาดหวังการท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเพียงเครื่องมือในการสร้างรายได้เท่านั้น หากแต่การท่องเที่ยวโดยชุมชนนั้น มุ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้ และติดอาวุธทางปัญญาให้กับชุมชน (People Empowerment) และรายได้ที่เกิดขึ้นนั้น ถือเป็น “ผลประโยชน์พลอยได้” (By Product)

ดังนั้น โครงการการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทยบนฐานการวิจัย จะเป็นกระบวนการการสร้างองค์ความรู้ผ่านการจัดการความรู้ โดยใช้การวิจัยและการพัฒนานักวิจัยเป็นเครื่องมือ สู่การสร้างองค์ความรู้ที่เป็นพลังในการขับเคลื่อนชุมชนสู่ความยั่งยืน

หากกล่าวโดยทั่วไป ความเข้าใจด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนมักมีข้อจำกัดในเชิงพื้นที่ โดยมักจะกล่าวถึง การท่องเที่ยวโดยชุมชนในบริบทพื้นที่ชนบท หากพิจารณาแล้วจะพบว่า การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นกลไกการสร้างการมีส่วนร่วม แนวคิดนี้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับพื้นที่อื่น ๆ ได้ โดยเฉพาะพื้นที่ในเขตเมืองรอง (Urban Areas) องค์การการท่องเที่ยวโลก ได้คาดการณ์ว่า ในอนาคตการท่องเที่ยวในเขตเมืองรองจะได้รับความนิยมจากกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีพฤติกรรมเปลี่ยนไป (สุประภา สมนึกพงษ์, 2560) ดังนั้น การเตรียมความพร้อมในการที่จะสร้างองค์ความรู้ในประเด็นนี้จึงมีความสำคัญยิ่ง

การท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรอง จึงหมายถึง การท่องเที่ยวที่เกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคีต่างๆในพื้นที่ที่มีบริบทแตกต่างกัน ดังนี้ การท่องเที่ยวในเขตเมืองรองที่มีประชากรหนาแน่น อาทิ การท่องเที่ยวในเขตเทศบาล การท่องเที่ยวในเขตเมืองขนาดเล็ก และการท่องเที่ยวในเมืองขนาดใหญ่ การท่องเที่ยวในเขตเมืองรองทางวัฒนธรรม การท่องเที่ยวในเมืองรองทางเกษตรกรรม การท่องเที่ยวในเมืองรองทางมรดกโลก

กล่าวโดยสรุป โครงการการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทยบนฐานการวิจัย มุ่งหวังที่จะขยายประเด็นการวิจัยจากการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตชนบทสู่บริบทการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรอง โดยมุ่งเน้นนำหลักการจัดการความรู้ผ่านกระบวนการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้จากบริบทไทย ผ่านการถอดบทเรียนความล้มเหลวและความสำเร็จของไทย สู่การสร้างองค์ความรู้ในรูปแบบของหนังสือ บทความวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารทางวิชาการทั้งในและต่างประเทศ โดยมุ่งหวังว่า องค์ความรู้ที่เกิดจากกระบวนการวิจัยนี้ สามารถเป็น “พนักพิง” ในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองสู่ความยั่งยืน นอกจากนี้ จะมีการนำผลการวิจัยที่เผยแพร่ในรูปแบบหนังสือและบทความวิจัย มาสังเคราะห์เพื่อสร้างเป็น “ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของไทย” แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ, กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (อพท.), กรมพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงวัฒนธรรม เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาพื้นที่ได้อย่างยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์(1) เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ในมิติการจัดการด้านต่างๆ ของการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทย (2) เพื่อนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพและใช้ได้จริงอย่างเป็นรูปธรรม (3) เพื่อเสนอแนะนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตเมืองรองโดยการมีส่วนร่วมของไทย (4) เพื่อสร้างเครือข่ายนักวิจัยและกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันแก่นักวิจัย สร้างการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในประเด็นการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทยในทุกมิติที่ร่วมสมัย (5) เพื่อส่งมอบองค์ความรู้ที่ได้จากผลการวิจัยให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรอง อาทิ องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (อพท.) องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ผลการดำเนินงานและผลผลิตที่ได้จากโครงการ โดยแบ่งตามกลุ่มผลงานสามารถแสดงรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มนักวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ (หนังสือองค์ความรู้เพื่อจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทย)

ตลอดระยะเวลาการดำเนินงาน 3 ปี ตั้งแต่ปี 2563 – 2565 โครงการได้ผลิตผลงานและนักวิจัยที่มีความรู้ความสามารถในการเขียนหนังสือวิชาการที่สามารถเป็นองค์ความรู้สำคัญของประเทศในการพัฒนาการท่องเที่ยวของไทยและอุตสาหกรรมเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในประเทศไทย จำนวน 8 เล่ม โดยแยกเป็นประเด็นที่มีความน่าสนใจและเป็นที่น่าสนใจของวงการการท่องเที่ยวไทยและภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยในมิติต่างๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ผลผลิตหนังสือในปีที่ 2 (2564) จำนวน 5 เล่ม

ปี	ชื่อหนังสือ	ผู้แต่ง/ผู้เขียน
2564	การจัดการท่าอากาศยานและโลจิสติกส์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทย	อาจารย์ ดร.เอกรัตน์ สุวรรณกุล สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
2564	การจัดการอาหารพื้นถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทย	อาจารย์ ดร.ธารณี นวสนธิ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
2564	การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทย	อาจารย์ ดร.ลัดดาวัลย์ เจียรวิทยกิจ วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
2564	การจัดการพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทย	ผศ.ดร.กุลวดี ละม้ายเงิน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
2564	การเรียนรู้เพื่อพัฒนาทุนมนุษย์สู่พลเมืองเพื่อสิ่งแวดล้อม (Environmental Citizen) สำหรับจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทย	ผศ.ดร.ปารณีย์ ศรีสวัสดิ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

2. ผลผลิตหนังสือในปีที่ 3 (2565) จำนวน 3 เล่ม

ปี	ชื่อหนังสือ	ผู้แต่ง/ผู้เขียน
2565	การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองเกษตรของประเทศไทย	ผศ.ดร.สุริยา สัมจันทร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
2565	การจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนตามบริบทวัฒนธรรมในเขตเมืองรองของประเทศไทย	อาจารย์ ดร.ขวัญฤทัย ครองยุติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
2565	การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนเมืองมรดกโลกในเขตเมืองรองของประเทศไทย	บุญวัฒน์ ศรีขวัญ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

กลุ่มที่ 2 บทความตีพิมพ์ในวารสารวิชาการนานาชาติหรือในประเทศ

รูปแบบที่ 1 ผลงานตีพิมพ์ในวารสารวิชาการนานาชาติ

จากการคาดการณ์ไว้ตอนวางแผนการดำเนินงานจะตีพิมพ์ในวารสารนานาชาติ จำนวนปีละ 2 บทความ รวมทั้งสิ้น 6 บทความ จากการผลักดันของหัวหน้าโครงการฯ ในการสร้างและพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่ให้มีความรู้และพัฒนาศักยภาพสูงสุด จึงได้มีการผลักดันให้ทีมนักวิจัยที่จะต้องตีพิมพ์ในระดับชาติมาตีพิมพ์ในระดับนานาชาติ และนักวิจัยผู้ผลิตหนังสือให้มีการสกัดความรู้ในการสร้างผลงานในรูปแบบบทความวิชาการด้วย ดังนั้นผลผลิตของของโครงการในการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติจึงมีจำนวนที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งเวลาในการตีพิมพ์อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงจากแผนการดำเนินงานไปเล็กน้อย เนื่องจากขึ้นอยู่กับกระบวนการพิจารณาของวารสารแต่ละวารสารด้วย โดยมีบทความที่ได้รับการตีพิมพ์ทั้งในระดับนานาชาติและระดับชาติทั้งสิ้น จำนวน 16 และบทความ Proceeding จำนวน 2 บทความ โดยสามารถแสดงรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้

1. ผลผลิตบทความระดับนานาชาติในปีที่ 1 (2563) จำนวน 5 บทความ

ปี	ชื่อบทความ	ชื่อวารสาร	ผู้เขียน
2563	Progress in Policy Promoting second Tier Cities Tourism: Toward tourism and economic growth	Talent Development & Excellence (Q2) Vol.12, No.2s, 2020, 3531-3545	ผศ.ดร.อนุमान จันทวงศ์ ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง
2563	Accessibility for Wheelchair	Talent Development	ดร.เกวลิณ

ปี	ชื่อบทความ	ชื่อวารสาร	ผู้เขียน
	Tourists in Second Tier Tourism Cities of Thailand	& Excellence (Q2) Vol.12, No.2s, 2020, 3546-3559	อังคนานนท์ ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง
2563	Hotel Website Quality Factors influencing on High-Quality tourists' online purchasing intention Luxury Boutique Hotel in Bangkok, Thailand	International Journal of Innovation, Creativity and Change" ISSN: 2201-1315/ ISSN: 2201-1323 (Online) (Q2)	ดร.ปราชญ์ บุญณสุภารมย์ ศ.ดร.เทิดชาย ช่วย บำรุง
2563	The effectiveness of human resource practices toward the awareness of intercultural communication among 5 star-rated hotel staff in Thailand	International Journal of Psychosocial Rehabilitation" (Q4)	นางสาวฐิติมา ลำเลียงพล ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง
2563	Branding Strategies Affecting Foreign Tourists' Decision to Participate the International Marathon Event	International Journal of Psychosocial Rehabilitation" (Q4)	ดร.ขวัญฤทัย ครองยุติ ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง

2. ผลผลิตบทความระดับชาติในปีที่ 1 (2563) จำนวน 1 บทความ

ปี	ชื่อบทความ	ชื่อวารสาร	ผู้เขียน
2563	ศักยภาพชุมชนด้านการส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวแก่แหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่พิเศษเมืองพัทยาและพื้นที่เชื่อมโยง	วารสาร วิชาการ นวัตกรรม สื่อสาร สังคม (The Journal of Social Communication Innovation), 7(2), 254-264. (TCI1)	ดร.ยุคลวัชร ภักดีจักรวิวัฒน์ ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง

3. ผลผลิตบทความระดับนานาชาติในปีที่ 2 (2564) จำนวน 7 บทความ

ปี	ชื่อบทความ	ชื่อวารสาร	ผู้เขียน
2564	A Competency Enhancement Model of Small-Scale Resort Entrepreneurs in Samut	TEST Engineering & Management" (Q4) ISSN: 0193-4120 Volume 83 Page	นางสาวณภัทร ผดุงเทียน ศ.ดร.เทิดชาย ช่วย

ปี	ชื่อบทความ	ชื่อวารสาร	ผู้เขียน
	Songkhram Province, Thailand	Number: 24789- 24795 Accepted: 15 February 2020 Publication: 30 April 2020	บำรุง
2564	Digital Marketing Management to Promote Thai Boxing Sport Tourism for Health – Conscious Foreign Tourists	Linguistica Antverpiensia (Q1) ISSN: 0304-2294, Issue DetailsIssue Title: Issue 3 Received: 10 March 2021 Accepted: 20 April, 2021 Published: 2 July, 2021 Pages: 2076 – 2092	ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง
2564	Community-Based Tourism Management for Urban Agriculture	Indian Journal of Economics and Business (Q2) Vol. 20 No. 3 (December 2021) Received: 01st May 2021, Revised: 04th June 2021, Accepted: 15th September 2021 Pages: 199 – 210	ผศ.ดร.สุริยา สัมพันธ์ ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง
2564	The Factors Affecting to Repeated Service of Small Accommodation in Airport	Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry (Q4) e-ISSN 1309-6591 (Scopus Indexed). Volume 12, Issue 6, June 2021: หน้า 1789-1797	นางสาวชนกสุดา ชนะกุล ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง
2564	The Digital Marketing Promotion Guidelines for Health Tourism in Thai Traditional Medical Hospital to High – Quality Asian and European Travelers	Journal of Positive Psychology & Wellbeing (Q2) http://journalppw.com 2021, Vol. 5, No. 3, 81 – 94 ISSN 2587-0130	ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง
2564	Tourism campaign in Thailand second tier cities during COVID 19 with Considering	Journal of Positive Psychology & Wellbeing (Q2) 2022, Vol. 6, No. 1, หน้า 1699 – 1717, ISSN	ดร.เกวลิน อังคนานนท์ ศ.ดร.เทิดชาย

ปี	ชื่อบทความ	ชื่อวารสาร	ผู้เขียน
	Usability	2587-0130 http://journalppw.com	ช่วยบำรุง
2564	Dynamic linkages between Carbon emissions, economic growth, energy consumption, tourism indicator and population: Evidence from Second Tier Cities in Thailand	International Journal of Energy Economics and Policy (IJEPP) (Q2) 2022, Vol. 12, No.5, ISSN: 2146-4553, https://www.econjournals.com	ผศ.ดร.อนุมาน จันทวงศ์ ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง

4. ผลผลิตบทความระดับนานาชาติในปีที่ 3 (2565) จำนวน 3 บทความ

ปี	ชื่อบทความ	ชื่อวารสาร	ผู้เขียน
2565	Guidelines for Health Tourism Route Management for Tourism SME Entrepreneurs to Promote High Quality Tourism in Active Beach Tourism Cluster	Journal of Positive Psychology & Wellbeing (Q2) Vol. 5, No. 3, 81 – 94 ISSN 2587-0130 Pages: 246-276 http://journalppw.com	ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง
2565	Second Tier Cities Development in Thailand for tourism amid the COVID-19 pandemic: An Analysis of Policies, Market and Challenges	Tourism Journal (Q2)	ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง ผศ.ดร.อนุมาน จันทวงศ์
2565	Accessibility Barriers in the Second-Tier Tourism of Thailand for People with Visual Impairments	Tourism Journal (Q2)	ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง ดร.เกวณีน อังคนานนท์

5. ผลผลิตการนำเสนอบทความระดับนานาชาติ (Proceeding) ในปีที่ 3 (2565) จำนวน 2 บทความ

ปี	ชื่อบทความ	ชื่อวารสาร	ผู้เขียน
2565	Decision Making on Hotel Selection	International Conference	ผศ.ดร.อนุมาน

ปี	ชื่อบทความ	ชื่อวารสาร	ผู้เขียน
	through Online System of ThaiTourists in Second Tier Cities amid the COVID 19 Pandemic: Evidence from Nakhon Sri Thammarat Province	on Global Business, Economics, Finance & Social Sciences (ICGEFS)	จันทวงศ์ ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง
2565	Technology Enhanced Tourism for Visual Impairment in Second Tier Tourism Cities, Thailand	International Conference on Global Business, Economics, Finance & Social Sciences (ICGEFS)	ดร.เกวลิณ อังคณา นนท์, ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุงและ นายบุญวัฒน์ ศรีขวัญ

สรุปผลผลิตที่ได้จากโครงการตลอดระยะเวลา 3 ปี (ทุกรูปแบบ)

ปีที่	หนังสือ	บทความนานาชาติ	บทความระดับชาติ	Proceeding	รวม
1 (2563)	-	5	1	-	6
2 (2564)	5	7	-	-	12
3 (2565)	3	3	-	2	8
รวม	8	15	1	2	26

ตารางเปรียบเทียบผลผลิตที่คาดว่าจะได้รับ กับ จำนวนผลผลิตที่นักวิจัยนำส่งหลังปิดโครงการ

ชื่อผลผลิต	จำนวนผลผลิตที่กำหนดไว้	จำนวนผลผลิตที่นักวิจัยนำส่งหลังปิดโครงการ
นักวิจัยในโครงการ	18 คน	16 คน
- สถาบันเดียวกัน	-	-
- ต่างสถาบัน	15 คน	13 คน
- นักศึกษาระดับปริญญาเอก	6 คน	6 คน
- นักศึกษาระดับปริญญาโท	2 คน	2 คน
- ผู้ช่วยวิจัย (หลังปริญญาเอก)	-	-
- ผู้ร่วมวิจัย	-	-
ผลงานตีพิมพ์ระดับนานาชาติ	6 ผลงาน	15 ผลงาน

ชื่อผลผลิต	จำนวนผลผลิตที่กำหนดไว้	จำนวนผลผลิตที่นักวิจัยนำส่งหลังปิดโครงการ
ผลงานตีพิมพ์ระดับชาติ	7 ผลงาน	1 ผลงาน
สิทธิบัตร	-	-
หนังสือ	11 เรื่อง	8 เล่ม (ต้นฉบับภาษาไทย)
การเสนอผลงานประชุมวิชาการ	-	1 ครั้ง 1 ครั้ง (2 บทความ)
การจัดประชุมวิชาการ เวิร์กช็อป	3 ครั้ง	2 ครั้ง
สร้างเครือข่ายงานวิจัย	-	5 หน่วยงาน (ต่างประเทศ)
ผู้ร่วมวิจัยตำแหน่งวิชาการสูงขึ้น	-	3 คน

เนื้อหางานวิจัย

ชื่อโครงการ (ภาษาไทย) : การจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรอง
ของประเทศไทยบนฐานการวิจัย

(ภาษาอังกฤษ) : Research-based Knowledge Management for Promoting Community-based
Urban Tourism Management In Thailand

หัวหน้าโครงการ

1. **ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย) :** ศาสตราจารย์ ดร.เทิดชาย ชัยบำรุง

ชื่อ-สกุล (ภาษาอังกฤษ) : Professor Dr.Therdchai Choibamroong

ตำแหน่งปัจจุบัน : ศาสตราจารย์ประจำคณะการจัดการการท่องเที่ยว

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ที่อยู่ 148 อาคารราชพฤกษ์ ถนนเสรีไทย แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทรศัพท์ 02 727 3671 **โทรสาร** 02 375 4222

โทรศัพท์มือถือ 081 904 2456 **E-mail :** Ted-Choibamroong@hotmail.com

สาขาวิชาที่ทำการวิจัย การท่องเที่ยวและบริการ

สาขาวิชาที่ทำการวิจัย : การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน การท่องเที่ยวในเขตเมือง

ระยะเวลาดำเนินการ ระยะเวลา 3 ปี (พ.ศ.2562-2564)

เป้าหมายสุดท้ายของโครงการในระยะยาว

1. ประเทศไทยจะมีองค์ความรู้ที่เป็นแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองที่เปรียบเสมือน “พนักพิง” ให้ภาคีต่างๆใช้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองสู่ความยั่งยืน

2. ในวงการการเรียนการสอนด้านการท่องเที่ยวและบริการของไทยมักพึ่งพาหนังสือที่มีเนื้อหาจากบริบทตะวันตก เป็นเครื่องมือในการเรียนการสอน จึงไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรในการให้นักศึกษาประยุกต์ใช้ความรู้ ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องใช้งานวิจัยเพื่อถอดและสกัดบทเรียนจากความสำเร็จและความล้มเหลวของไทยมาเป็นองค์ความรู้ เพื่อให้สถาบันการศึกษาลดการพึ่งพาองค์ความรู้จากตะวันตกซึ่งนำไปประยุกต์ใช้ได้ยาก การวิจัยนี้จะทำให้สถาบันการศึกษาสามารถใช้องค์ความรู้ที่ได้จากบริบทและบทเรียนของไทย มาใช้ในการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. การวิจัยนี้จะสามารถพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพนักวิจัยให้สูงขึ้น ในการพัฒนางานเขียนด้านวิชาการที่วางบนฐานการวิจัยได้มากยิ่งขึ้นและส่งเสริมให้นักวิจัยได้มีตำแหน่งทางวิชาการสูงขึ้น

4. การวิจัยนี้สามารถสร้างนักวิจัยสหวิทยาการโดยใช้ประเด็นด้านการท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการเชื่อมโยงนักวิจัยหลากหลายสาขาและสร้างเครือข่ายนักวิจัยด้านการท่องเที่ยวที่เข้มแข็ง

การเปลี่ยนแปลงที่คาดว่าจะเกิดขึ้นภายหลังงานวิจัยเสร็จสิ้นหรือเมื่อผลงานวิจัยถูกนำไปใช้

ก่อนวิจัย (ข้อมูลที่ปรากฏจริง)	หลังวิจัย (ใน proposal ใช้ข้อมูลคาดการณ์)
1. ชุมชนรวมตัวกันได้เป็นกลไกการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวร่วมกันได้สำเร็จแต่ขาดองค์ความรู้และโมเดลการจัดการที่เป็น “พนักพิง” สู้ความยั่งยืน 2. ชุมชนขาดความรู้ในมิติต่างๆ ในการพัฒนาการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรอง 3. ขาดการบูรณาการองค์ความรู้ในมิติต่างๆ สู่การพัฒนาการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรอง 4. ชุมชนพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองแบบเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง (Learning by Doing) 5. สถาบันการศึกษาที่เปิดสอนสาขาวิชาการท่องเที่ยวพึ่งพาหนังสือจากประเทศตะวันตก เป็นเครื่องมือในการสอนจึงทำให้ยากต่อการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ อีกทั้งยังขาดองค์ความรู้และหนังสือที่สกัดจากประสบการณ์การบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของไทย 6. นักศึกษาสามารถนำองค์ความรู้จากประเทศตะวันตก/นานาชาติ ไปใช้หลังจากจบการศึกษาได้อย่างจำกัด 7. อาจารย์ที่สอนการท่องเที่ยวขาดแหล่งความรู้ เพื่อใช้ในการเรียนการสอน	1. ชุมชนมีองค์ความรู้ที่สามารถเป็น “พนักพิง” ในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองสู่ความยั่งยืน 2. ชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจ ในมิติต่างๆ ในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรอง 3. มีการบูรณาการความรู้ในมิติต่างๆ เพื่อการพัฒนาการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองที่เข้มแข็งมากขึ้น 4. ชุมชนมีองค์ความรู้เป็น “พนักพิง” ในการพัฒนาการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรอง ที่เป็นรูปธรรมและสามารถใช้ได้จริง 5. สถาบันการศึกษามีหนังสือเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรอง ที่พัฒนาความรู้มาจากรับบทการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของไทย ที่สามารถประยุกต์ใช้ได้จริง 6. นักศึกษามีองค์ความรู้ในบริบทของไทยไปใช้หลังจากจบการศึกษาได้อย่างกว้างขวางมากขึ้น 7. อาจารย์ที่สอนการท่องเที่ยวนี้อมีแหล่งความรู้ เพื่อใช้ในการเรียนการสอนได้มากขึ้น บนฐานประสบการณ์การพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตเมืองรองของไทย

ที่มาและความสำคัญของปัญหาและการทบทวนวรรณกรรม

หากมองถึงตัวเลขของนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวในเขตเมืองรองของไทย พบว่าเป็นนักท่องเที่ยวกระแสหลัก (Mass Tourism) ส่วนใหญ่ ที่มีคุณภาพไม่สูงนัก จึงส่งผลกระทบต่อความสามารถทางการรองรับของเมืองและฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวในเมืองรอง ด้วยเหตุนี้ จึงเกิดคำถามสำคัญที่ว่า “จะอย่างไร ที่เมืองสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวคุณภาพให้มาท่องเที่ยวในเขตเมืองรองให้มากขึ้น”

หากมองถึงฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวในเขตเมืองรอง อาทิ สถาปัตยกรรม แหล่งเกษตร นครประวัติศาสตร์ หรือแม้กระทั่งย่านเมืองเก่า ยังคงถือว่าเป็นสิ่งดึงดูดใจ (Urban Attraction) ที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวคุณภาพได้ ในขณะเดียวกันกระแสการมีส่วนร่วม (Public Participation) ก็ได้กระตุ้นให้ชุมชนลุกขึ้นมามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวในเขตเมืองรอง จนประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง แต่อย่างไรก็ตาม พบว่าการจัดการการท่องเที่ยวในเขตเมืองรองยังต้องการองค์ความรู้ที่เป็นนวัตกรรมในการบริหารจัดการ ที่ต้องปรับเปลี่ยนไปตามพลวัตการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนไป และผลกระทบที่เกิดขึ้นกับฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวในเขตเมืองรอง การท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรอง จึงถือเป็นหนึ่งทางออกในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองสู่ความยั่งยืน

การท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community-based Tourism – CBT) คือ การท่องเที่ยวที่บริหารจัดการโดยภาคีต่างๆในพื้นที่ มีเป้าหมายในสร้างการเรียนรู้ ซึ่งจะนำการท่องเที่ยวไปสู่ความยั่งยืน ในมิติสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และสังคม ดังนั้น การท่องเที่ยวโดยชุมชนจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาและได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวอย่างเต็มประสิทธิภาพมากที่สุด การที่จะให้ชุมชนดำเนินการท่องเที่ยวตามหลักการดังกล่าวข้างต้นนั้น มีความจำเป็นที่จะต้องเตรียมความพร้อมและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว (Thailand CBT Network Coordination Center, 2012) ข้อความข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่า การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็น “กลไกการขับเคลื่อน” ของแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญและคนถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุด

นอกจากนี้การท่องเที่ยวโดยชุมชนยังเป็นการเพิ่มการรับรู้และความเข้าใจในบทบาทของชุมชนท้องถิ่น ผ่านการมีส่วนร่วมของภาคีที่เกี่ยวข้อง และเน้นให้เกิดความต่อเนื่องในการทำงานร่วมกัน หลักในการพัฒนาหมายถึง ชุมชนต้องเป็นเจ้าของ ชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและทิศทาง รวมถึงการตัดสินใจ ซึ่งจะทำให้คนในชุมชนรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองและชุมชนของตน และยังคงความเป็นเอกลักษณ์ท้องถิ่นและวัฒนธรรมท้องถิ่น กระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน มุ่งเน้นให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างคนที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม เคารพในวัฒนธรรมที่แตกต่างและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เกิดผลตอบแทนและกระจายรายได้อย่างเป็นธรรมสู่ท้องถิ่น และรายได้เหล่านั้นสามารถพัฒนาสาธารณะประโยชน์ให้แก่ชุมชนได้

การท่องเที่ยวโดยชุมชนไม่ได้เกิดจากการตอบคำถามที่ว่า ชุมชนจะได้ประโยชน์อย่างไรจากการท่องเที่ยว แต่ต้องตั้งโจทย์ให้กับชุมชนว่า จะจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ของตนเองอย่างไร และมีมิติใดบ้างที่ต้องเข้าไปจัดการ เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการมาเยือนของนักท่องเที่ยว

ปัจจุบันชุมชนมีต้นทุนในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตเมืองรอง หากแต่จะต้องมีการจัดการร่วมกันกับทุกภาคส่วน อาทิ

- ภาครัฐ ต้องส่งเสริม ประสานงานและสนับสนุนเพื่อเชื่อมโยงโอกาสและเสริมสร้างศักยภาพให้ชุมชนสามารถได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรอง
- สถาบันการศึกษา ต้องสามารถนำองค์ความรู้ และแสวงหาองค์ความรู้ที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นอย่างแท้จริง
- ผู้ประกอบการ ต้องส่งเสริมการบริการการท่องเที่ยวที่เอื้อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและสรรหาตลาดนักท่องเที่ยวที่เหมาะสม
- สื่อมวลชน ต้องให้ข้อมูลเพื่อสร้างความตระหนักรู้ให้แก่ชุมชน ให้มีความเข้าใจและมีทางเลือกทางการท่องเที่ยว
- นักท่องเที่ยว ต้องปฏิบัติตามกฎข้อบังคับที่ชุมชนกำหนด
- ชุมชน (ภาคีต่างๆในพื้นที่) ต้องมีศักยภาพและความพร้อม บนฐานความรู้ที่จะสามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของตนเองได้

ดังนั้น การท่องเที่ยวโดยชุมชนจึงเป็น “กลไก” สำคัญในการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวในพื้นที่ (Area-based) หากแต่ปัจจุบันประเทศไทยขาดองค์ความรู้และแหล่งความรู้ที่เป็น “พนักพิง” ที่วางอยู่บนฐานการวิจัย (Research-based) และเกิดจากกระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge Management-based) และนำไปสู่การรวบรวมความรู้ในตัวคน (Tacit Knowledge) สู่ความรู้ที่อยู่ในรูปแบบหนังสือหรือตำรา (Explicit Knowledge)

ปัจจุบันประเทศไทยมีการพึ่งพาองค์ความรู้จากประเทศตะวันตกเป็นต้นแบบในการพัฒนาและใช้ในการเรียนการสอน ทำให้ไม่สามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนได้อย่างไร้รอยตะเข็บ (Seamless Application) ทำให้เกิดความไม่ราบรื่นและใช้ระยะเวลานานสู่ความสำเร็จในการพัฒนา จึงเป็นเหตุสำคัญที่ทำให้หลายชุมชนในประเทศไทยหมดศรัทธากับการท่องเที่ยวโดยชุมชน และคาดหวังการท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเพียงเครื่องมือในการสร้างรายได้เท่านั้น หากแต่การท่องเที่ยวโดยชุมชนนั้น มุ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้ และติดอาวุธทางปัญญาให้กับชุมชน (People Empowerment) และรายได้ที่เกิดขึ้นนั้น ถือเป็น “ผลประโยชน์พลอยได้” (By Product)

ดังนั้น โครงการการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทยบนฐานการวิจัย จะเป็นกระบวนการการสร้างองค์ความรู้ผ่านการจัดการความรู้ โดยใช้การวิจัยและการพัฒนานักวิจัยเป็นเครื่องมือ สู่การสร้างองค์ความรู้ที่เป็นพลังในการขับเคลื่อนชุมชนสู่ความยั่งยืน

หากกล่าวโดยทั่วไป ความเข้าใจด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนมักมีข้อจำกัดในเชิงพื้นที่ โดยมักจะกล่าวถึง การท่องเที่ยวโดยชุมชนในบริบทพื้นที่ชนบท หากพิจารณาแล้วจะพบว่า การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นกลไกการสร้างการมีส่วนร่วม แนวคิดนี้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับพื้นที่อื่น ๆ ได้ โดยเฉพาะพื้นที่ในเขตเมืองรอง (Urban Areas) องค์การการท่องเที่ยวโลก ได้คาดการณ์ว่า ในอนาคตการท่องเที่ยวในเขตเมืองรองจะได้รับความนิยมจากกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีพฤติกรรมเปลี่ยนไป (สุประภา สมนึกพงษ์, 2560) ดังนั้น การเตรียมความพร้อมในการที่จะสร้างองค์ความรู้ในประเด็นนี้จึงมีความสำคัญยิ่ง

การท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรอง จึงหมายถึง การท่องเที่ยวที่เกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคีต่างๆในพื้นที่ที่มีบริบทแตกต่างกัน ดังนี้

- การท่องเที่ยวในเขตเมืองรองที่มีประชากรหนาแน่น อาทิ การท่องเที่ยวในเขตเทศบาล การท่องเที่ยวในเขตเมืองขนาดเล็ก และการท่องเที่ยวในเมืองขนาดใหญ่
- การท่องเที่ยวในเขตเมืองรองทางวัฒนธรรม
- การท่องเที่ยวในเมืองรองทางเกษตรกรรม
- การท่องเที่ยวในเมืองรองทางมรดกโลก

จากการทบทวนวรรณกรรม (ดังแสดงในตารางด้านล่าง) พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในบริบท “พื้นที่ชนบท” มากกว่า “พื้นที่ในเขตเมืองและเขตเมืองรอง” อาทิ

นักวิจัย	ปีดำเนินการ	เรื่อง
ประจักษ์ เทพคุณ	2559	แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวโดยชุมชน บนรากฐานของภูมิทัศน์วัฒนธรรม และสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นของชุมชนวัดชลธาราสিংเห ตำบลเจ๊ะเห อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส
อุทัยวรรณ ศรีวิชัย	2559	แนวทางการพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเสริมสร้างนักผลิตสื่อในชุมชนของเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชน จ.ชุมพร
มานิตย์ ไชยภักดี	2558	การสร้างคุณค่าวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นผ่านกระบวนการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนสู่ความเข้มแข็งของชุมชนในเขตเวียงเชียงแสน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย
ปัทมา เอียดดี	2558	รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ชุมชนบ้านหัวทาง ตำบลละงู อำเภอละงู จังหวัดสตูล
จุฑามาส เพ็งโคนา	2558	การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับการท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดชุมพร
สมยศ วิปัสสา	2558	การจัดทำแผนการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตำบลหนองคัน อำเภอกุหลาบ จังหวัดเลย

นักวิจัย	ปีที่ดำเนินการ	เรื่อง
ปิยะ อองคารา	2558	แนวทางพัฒนาศักยภาพของชุมชนสู่การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านหลอมปิ่น หมู่ที่ 14 ตำบลละงู อำเภอละงู จังหวัดสตูล
ชูลีรัตน์ จันทร์เชื้อ	2556	การพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อการเรียนรู้มรดกวัฒนธรรม
ณวิทย์ อ่องแสงชัย	2554	การศึกษาทรัพยากรด้านสถาปัตยกรรม และวัฒนธรรมในเขตเทศบาลเมืองน่าน เพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวโดยชุมชน
ป้อ วชิรวงศ์วรกุล	2553	แนวทางการพัฒนาศักยภาพชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านร่องกล้า ตำบลเนินเพิ่ม อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก
นิรติ ทองพลัด	2551	ศึกษาศักยภาพเพื่อจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนตำบลเกาะสุกร อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง
ดุชนีย์ ขาวนา	2548	รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืนชุมชนบ้านผาแตก หมู่ที่ 10 ตำบลสบเปิง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

หมายเหตุ โครงการวิจัยข้างต้นอ้างอิงจากฐานข้อมูลงานวิจัยของสำนักกองทุนสนับสนุนงานวิจัย (สกว.)

จากตารางข้างต้นสะท้อนให้เห็น “ช่องว่างทางการวิจัย” ที่ยังขาดการศึกษามีดีอื่นๆ ที่มีความสำคัญ อาทิ

- การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองทางมรดกโลก
- การจัดการสิ่งแวดล้อมและกระบวนการเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรอง
- การจัดการทำอากาศยานเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรอง
- การจัดการวัฒนธรรมกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรอง
- การพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรอง
- มาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรอง
- การตลาดการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรอง
- การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรอง
- การจัดการองค์ความรู้ท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรอง
- การพัฒนาองค์การท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองสู่วิสาหกิจเพื่อสังคม
- เศรษฐศาสตร์การท่องเที่ยวในเขตพื้นที่เมืองรอง
- การจัดการที่พักแรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรอง
- กลยุทธ์ทางการตลาดเพื่อการท่องเที่ยวในเขตเมืองรอง
- การสร้างสมรรถนะผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่เมืองรอง

- การสร้างแบรนด์เพื่อการท่องเที่ยวในเขตเมืองรอง
- การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในเขตพื้นที่เมืองรอง

กล่าวโดยสรุป โครงการการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทยบนฐานการวิจัย มุ่งหวังที่จะขยายประเด็นการวิจัยจากการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตชนบทสู่บริบทการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรอง โดยมุ่งเน้นนำหลักการจัดการความรู้ผ่านกระบวนการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้จากบริบทไทย ผ่านการถอดบทเรียนความล้มเหลวและความสำเร็จของไทย สู่การสร้างองค์ความรู้ในรูปแบบของหนังสือ บทความวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารทางวิชาการทั้งในและต่างประเทศ โดยมุ่งหวังว่า องค์ความรู้ที่เกิดจากกระบวนการวิจัยนี้ สามารถเป็น “พนักพิง” ในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองสู่ความยั่งยืน นอกจากนี้ จะมีการนำผลการวิจัยที่เผยแพร่ในรูปแบบหนังสือและบทความวิจัย มาสังเคราะห์เพื่อสร้างเป็น “ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของไทย” แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ, กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (อพท.), กรมพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงวัฒนธรรม เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาพื้นที่ได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ในมิติการจัดการด้านต่างๆ ของการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทย
2. เพื่อนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทย ให้มีประสิทธิภาพและใช้ได้จริงอย่างเป็นรูปธรรม
3. เพื่อเสนอแนะนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตเมืองรองโดยการมีส่วนร่วมของไทย
4. เพื่อสร้างเครือข่ายนักวิจัยและกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันแก่นักวิจัย สร้างการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในประเด็นการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทยในทุกมิติที่ร่วมสมัย
5. เพื่อส่งมอบองค์ความรู้ที่ได้จากผลการวิจัยให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรอง อาทิ องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (อพท.) องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยที่คณะผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิจัยเอกสาร (Desk Research) หลังจากนั้นนำเสนอผลการวิเคราะห์ โดยเน้นศึกษาแหล่งที่มาของข้อมูล 2 แหล่ง คือ 1. ข้อมูล

ทุติยภูมิจากเอกสารรายงาน หรือเอกสารที่มีการตีพิมพ์ 2. ข้อมูลปฐมภูมิ ที่เกิดจากการลงพื้นที่โดยใช้
กรณีศึกษา สำหรับกระบวนการเก็บข้อมูล คณะผู้วิจัยจะใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการ
พัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรอง และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Content Analysis)
และวาทกรรมวิเคราะห์ (Discourse Analysis) เพื่ออธิบายปรากฏการณ์และนำเสนอผลการวิเคราะห์ใน
รูปแบบหนังสือและบทความวิจัย

งานวิจัยนี้ มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา มีดังนี้

- 1) การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองทางมรดกโลก
- 2) กระบวนการเรียนรู้เพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน
ในเขตเมือง
- 3) การจัดการท่าอากาศยานเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมือง
รอง
- 4) การจัดการวัฒนธรรมกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขต
เมืองรอง
- 5) การพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวบนฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริม
การท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรอง
- 6) การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองเกษตรของประเทศไทย
- 7) นวัตกรรมจัดการการสื่อสารความหมายของแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนใน
เขตเมือง
- 8) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนใน
เขตเมืองรอง
- 9) การจัดการความรู้ท้องถิ่นสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมือง
รอง
- 10) การพัฒนาองค์การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองสู่สหกิจเพื่อ
สังคม
- 11) นโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตเมืองรองโดยการมีส่วนร่วมของ
ชุมชนไทย

2. ขอบเขตด้านประชากร (ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย)

- 1) ชุมชน (สมาชิกกลุ่มท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรอง)
- 2) ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ภาครัฐส่วนท้องถิ่น (อบต., อบจ., เทศบาล)
- 3) ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ภาครัฐส่วนกลาง (ททท., ทกจ., ฯลฯ)
- 4) ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว (ภาคเอกชน)

5) NGO (Non-Governmental Organizations) และกลุ่มประชาสังคม

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

คณะผู้วิจัยได้นิยามความหมายของการท่องเที่ยวชุมชนชนบท หมายถึง เป็นเขตพื้นที่นอกเมืองหลวงหรือเมืองใหญ่ที่มีประชากรหนาแน่นและเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในชุมชนห่างไกล ส่วนการท่องเที่ยวชุมชนในเขตเมืองรอง หมายถึง พื้นที่ที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองหลวงหรือเมืองที่มีขนาดใหญ่ ที่เป็นเมืองท่องเที่ยวรองและมีประชากรหนาแน่น โดยแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรอง หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งหมายรวมถึงแหล่งท่องเที่ยวที่มีวิถีชีวิต ประเพณี สถาปัตยกรรมและอื่นๆ ที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองรองในแต่ละประเภท อาทิ เขตเมืองรองทางวัฒนธรรม เขตเมืองรองทางการเกษตร เขตเมืองรองตามความหนาแน่นของประชากร (อบต. อบจ.) เขตเมืองรองทางมรดกโลกและจะต้องใช้กระบวนการการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่ง โดยคณะผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการเลือกแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรอง ไว้ดังนี้

- 1) จะต้องเป็นแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองที่มีนักท่องเที่ยวมาเยือนแล้ว
- 2) จะต้องมียุทธศาสตร์หรือคณะกรรมการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองหรือใช้กระบวนการการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ
- 3) จะต้องตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เรียกว่า “เมืองรอง” ตามคำนิยามของเมืองรองในแต่ละประเภทของการวิจัย
- 4) จะต้องยินดีเข้าร่วมโครงการวิจัย และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

สำหรับการวิจัยนี้ จะทำการศึกษาและถอดกระบวนการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรอง เพื่อสร้างนวัตกรรมการบริหารจัดการในแต่ละมิติ โดยมีแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกเบื้องต้น และจะนำคณะผู้วิจัยลงสำรวจพื้นที่และเก็บข้อมูลจำนวน 4 พื้นที่ ดังนี้

- แหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนในเมืองรองทางมรดกโลก ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนสามเรือน ตำบลสามเรือน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- แหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนในเมืองรองที่มีประชากรหนาแน่น ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนคลองร้อยสาย อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- แหล่งท่องเที่ยวชุมชนในเมืองรองทางวัฒนธรรม ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนบ่อสวก ตำบลสวก อำเภอเมือง จังหวัดน่าน
- แหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนในเมืองรองทางการเกษตร ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนโคกว่าน อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับเมื่อสิ้นสุดโครงการ

1. มีผลงานวิชาการระดับสูงที่มีคุณภาพเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทย ตีพิมพ์เป็นหนังสือเพื่อเผยแพร่เป็นองค์ความรู้ และเป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทย
2. สามารถสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ สร้างเครือข่ายนักวิจัย และสร้างนักวิชาการ ที่มีคุณภาพด้านการท่องเที่ยว ที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับผ่านการตีพิมพ์วารสารวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ
3. สามารถยกระดับองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้สามารถพัฒนาและมีรูปแบบการจัดการที่เป็นรูปธรรมและสามารถใช้เป็นเครื่องมือหรือต้นแบบที่สำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทย
4. มีเครือข่ายนักวิจัยที่มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์หลากหลายด้านทั้งในกรุงเทพมหานคร และส่วนภูมิภาค ทั้งในสถาบันการศึกษา องค์กรอิสระ ทั้งในระดับบัณฑิตศึกษา และชุมชนบัณฑิตที่ทำงานร่วมกัน แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 3 ปี

Output หรือผลผลิตที่คาดว่าจะได้จากโครงการ

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ มีนักวิจัยร่วมทั้งสิ้น จำนวน 16 คน โดยหัวหน้าโครงการวิจัยได้กำหนดประเด็นการศึกษาในมิติที่ต่างกัน โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ที่ครอบคลุมประเด็นการวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทย โดยตามแผนที่วางไว้มีผลงานที่จะนำเสนอและผลิตดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มนักวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ (หนังสือองค์ความรู้เพื่อการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทย)

การวิจัยนี้ใช้แนวคิดการจัดการความรู้เพื่อศึกษาและวิเคราะห์การท่องเที่ยวในเขตเมืองรองจากกรณีศึกษาที่ประสบความสำเร็จและความล้มเหลวและนำเสนอ รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวในเขตเมืองรองของไทย เพื่อยกระดับการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทยให้มีขีดความสามารถทางการแข่งขันและสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว และสร้างรายได้สู่ชุมชน โดยใช้องค์ความรู้เหล่านี้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยตามแผนที่วางไว้นั้นจะค้นหาคำถามความรู้ใหม่ในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทย ทั้งหมด 11 เรื่อง ได้แก่

เล่มที่	ชื่อเรื่อง	ผู้รับผิดชอบ
1	นโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองของประเทศไทย	ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
2	การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกทางการท่องเที่ยวบนฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทย	อาจารย์สิทธิชัย ศรีเจริญประมง มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
3	นวัตกรรมการจัดการการสื่อความหมายของแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทย	อาจารย์ ดร.สุพุมล กล้าแสงใส มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ รศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
4	การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเมืองเกษตรในเขตเมืองรองของประเทศไทย	ผศ.ดร.สุริยา สัมจันทร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
5	กระบวนการเรียนรู้เพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทย	ผศ.ดร.ปารณีย์ ศรีสวัสดิ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
6	การจัดการท่าอากาศยานและโลจิสติกส์การท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทย	อาจารย์ ดร.เอกรัตน์ สุวรรณกุล สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
7	การจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวเมืองรองเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนบนพื้นฐานวัฒนธรรมของประเทศไทย	อาจารย์ ดร.ขวัญฤทัย ครองยุติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
8	การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนเมืองมรดกโลกในเขตเมืองรองของประเทศไทย	บุญวัฒน์ ศรีขวัญ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
9	การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทย	อาจารย์ ดร.ลัดดาวัลย์ เจียรวิทยกิจ วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
10	การจัดการพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทย	อาจารย์ ดร.กุลวดี ละม้ายเงิน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

เล่มที่	ชื่อเรื่อง	ผู้รับผิดชอบ
		ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
11	การจัดการอาหารพื้นถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทย	อาจารย์ ดร.ธารณี นวสนธิ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

กลุ่มที่ 2 บทความตีพิมพ์ในวารสารวิชาการนานาชาติหรือในประเทศ

การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรอง นอกจากจะสร้างองค์ความรู้ใหม่ในรูปแบบของหนังสือ เพื่อเผยแพร่และเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองแล้วนั้น ยังมีการขยายรูปแบบ คือ การเผยแพร่บทความตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติและระดับชาติบนฐานข้อมูลและวารสารการวิจัยที่มีชื่อเสียง โดยแบ่งเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่

รูปแบบที่ 1 ผลงานตีพิมพ์ในวารสารวิชาการนานาชาติ

การตีพิมพ์ผลงานในวารสารนานาชาติในเรื่องของการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทย มีนักวิจัยร่วม จำนวน 2 คน โดยคาดการณ์ว่าจะตีพิมพ์ในวารสารนานาชาติ โดยตามแผนได้กำหนดแนวทางไว้ดังนี้

เรื่อง	ชื่อเรื่อง	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
1	เศรษฐศาสตร์เพื่อการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของไทย	ตีพิมพ์ในแนวคิดเศรษฐศาสตร์เพื่อการท่องเที่ยว (วารสารนานาชาติ ปีละ 1 ฉบับ รวม 3 ปี 3 ฉบับ)	ผศ.ดร.อนุมาน จันทวงศ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
2	เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของไทย	ตีพิมพ์ในแนวคิดเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว (วารสารนานาชาติ ปีละ 1 ฉบับ รวม 3 ปี 3 ฉบับ)	ดร.เกวลิณ อังคนานนท์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

รูปแบบที่ 2 บทความตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับชาติ (TCI1)

การตีพิมพ์บทความในวารสารระดับชาติในเรื่องของการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทย มีนักวิจัยร่วม จำนวน 7 คน โดยตามแผนการดำเนินงานได้แบ่งเป็นประเด็นการศึกษาไว้ดังนี้

บทความที่	ชื่อเรื่อง	ผู้รับผิดชอบ
1	กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดออนไลน์บนฐานพฤติกรรมผู้บริโภคออนไลน์ของนักท่องเที่ยวคุณภาพสูง สำหรับโรงแรมลักซ์วรี บูติค ในเขตเมืองกรุงเทพมหานคร	ดร.ปราชญ์ ปุณณศุภการมย์ รศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง
2	ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุจากการปฏิบัติงานด้านทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพและการเข้าใจในวัฒนธรรมของตนเอง ซึ่งส่งผลต่อการตระหนักรู้ในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมเพื่อเสริมสร้างการทำงานเป็นทีมของพนักงานโรงแรม 5 ดาวในเขตเมืองประเทศไทย	นางสาวฐิติมา ลำเลียงพล ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง
3	รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้ประกอบการรีสอร์ตขนาดเล็ก ในเขตเมืองจังหวัดสมุทรสงคราม ประเทศไทย	นางสาวณภัทร ผดุงเทียน ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง
4	รูปแบบการสร้างแบรนด์เทศกาลมาราธอนนานาชาติในเขตเมืองท่องเที่ยวของไทย	ดร.ขวัญฤทัย ครองยุติ ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง
5	รูปแบบการจัดการสุนทรียศาสตร์ของสนามบินในเมืองท่องเที่ยววัฒนธรรม ทัศนศึกษา จังหวัดเชียงใหม่	นายประภาพร อนันตกุล ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง
6	รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการส่งเสริมการตลาดของชุมชนชาวกะเหรี่ยง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี	ดร.ยุคลวัชร ภัคดีจักริวิทย์ ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง
7	แนวทางการพัฒนาการจัดการโรงแรมขนาดเล็กในสนามบิน ทัศนศึกษา โรงแรมขนาดเล็กในสนามบินนานาชาติ ดอนเมือง กรุงเทพมหานคร	นางสาวชนกสุตา ชนะกุล ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง

Output หรือผลผลิตที่ได้จากโครงการตลอดระยะเวลา 3 ปี (พ.ศ.2563-2565)

กลุ่มที่ 1 กลุ่มนักวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ (หนังสือองค์ความรู้เพื่อจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทย)

ตลอดระยะเวลาการดำเนินงาน 3 ปี ตั้งแต่ปี 2563 – 2565 โครงการได้ผลิตผลงานและนักวิจัยที่มีความรู้ความสามารถในการเขียนหนังสือวิชาการที่สามารถเป็นองค์ความรู้สำคัญของประเทศในการพัฒนาการท่องเที่ยวของไทยและอุตสาหกรรมเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในประเทศไทย จำนวน 8 เล่ม โดยแยกเป็นประเด็นที่มีความน่าสนใจและเป็นที่สนใจของวงการการท่องเที่ยวไทยและภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยในมิติต่างๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ผลผลิตหนังสือในปีที่ 2 (2564) จำนวน 5 เล่ม

ปี	ชื่อหนังสือ	ผู้แต่ง/ผู้เขียน
2564	การจัดการท่าอากาศยานและโลจิสติกส์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทย	อาจารย์ ดร.เอกรัตน์ สุวรรณกุล สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
2564	การจัดการอาหารพื้นถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทย	อาจารย์ ดร.ธารณี นวสินธุ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
2564	การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทย	อาจารย์ ดร.ลัดดาวัลย์ เจียรวิทยกิจ วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
2564	การจัดการพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทย	ผศ.ดร.กุลวดี ละม้ายจีน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
2564	การเรียนรู้เพื่อพัฒนาทุนมนุษย์สู่พลเมืองเพื่อสิ่งแวดล้อม (Environmental Citizen) สำหรับการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทย	ผศ.ดร.ปารณีย์ ศรีสวัสดิ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

2. ผลผลิตหนังสือในปีที่ 3 (2565) จำนวน 3 เล่ม

ปี	ชื่อหนังสือ	ผู้แต่ง/ผู้เขียน
2565	การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองเกษตรของประเทศไทย	ผศ.ดร.สุริยา สัมจันทร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
2565	การจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนตามบริบทวัฒนธรรมในเขตเมืองรองของประเทศไทย	อาจารย์ ดร.ขวัญฤทัย ครองยุติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
2565	การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนเมืองมรดกโลกในเขตเมืองรองของประเทศไทย	บุญวัฒน์ ศรีขวัญ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

กลุ่มที่ 2 บทความตีพิมพ์ในวารสารวิชาการนานาชาติหรือในประเทศ

รูปแบบที่ 1 ผลงานตีพิมพ์ในวารสารวิชาการนานาชาติ

จากการคาดการณ์ไว้ตอนวางแผนการดำเนินงานจะตีพิมพ์ในวารสารนานาชาติ จำนวนปีละ 2 บทความ รวมทั้งสิ้น 6 บทความ จากการผลักดันของหัวหน้าโครงการฯ ในการสร้างและพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่ให้มีความรู้และพัฒนาศักยภาพสูงสุด จึงได้มีการผลักดันให้ทีมนักวิจัยที่จะต้องตีพิมพ์ในระดับชาติมาตีพิมพ์ในระดับนานาชาติ และนักวิจัยผู้ผลิตหนังสือให้มีการสกัดความรู้ในการสร้างผลงานในรูปแบบบทความวิชาการด้วย ดังนั้นผลผลิตของของโครงการในการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติจึงมีจำนวนที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งเวลาในการตีพิมพ์อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงจากแผนการดำเนินงานไปเล็กน้อย เนื่องจากขึ้นอยู่กับกระบวนการพิจารณาของวารสารแต่ละวารสารด้วย โดยมีบทความที่ได้รับการตีพิมพ์ทั้งในระดับนานาชาติและระดับชาติทั้งสิ้น จำนวน 16 และบทความ Proceeding จำนวน 2 บทความ โดยสามารถแสดงรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้

1. ผลผลิตบทความระดับนานาชาติในปีที่ 1 (2563) จำนวน 5 บทความ

ปี	ชื่อบทความ	ชื่อวารสาร	ผู้เขียน
2563	Progress in Policy Promoting second Tier Cities Tourism: Toward tourism and economic growth	Talent Development & Excellence (Q2) Vol.12, No.2s, 2020, 3531-3545	ผศ.ดร.อนุমান จันทวงศ์ ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง
2563	Accessibility for Wheelchair	Talent Development	ดร.เกวลิน

ปี	ชื่อบทความ	ชื่อวารสาร	ผู้เขียน
	Tourists in Second Tier Tourism Cities of Thailand	& Excellence (Q2) Vol.12, No.2s, 2020, 3546-3559	อังคนานนท์ ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง
2563	Hotel Website Quality Factors influencing on High-Quality tourists' online purchasing intention Luxury Boutique Hotel in Bangkok, Thailand	International Journal of Innovation, Creativity and Change" ISSN: 2201-1315/ ISSN: 2201-1323 (Online) (Q2)	ดร.ปราชญ์ บุญณสุภารมย์ ศ.ดร.เทิดชาย ช่วย บำรุง
2563	The effectiveness of human resource practices toward the awareness of intercultural communication among 5 star-rated hotel staff in Thailand	International Journal of Psychosocial Rehabilitation" (Q4)	นางสาวฐิติมา ลำเลียงพล ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง
2563	Branding Strategies Affecting Foreign Tourists' Decision to Participate the International Marathon Event	International Journal of Psychosocial Rehabilitation" (Q4)	ดร.ขวัญฤทัย ครองยุติ ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง

2. ผลผลิตบทความระดับชาติในปีที่ 1 (2563) จำนวน 1 บทความ

ปี	ชื่อบทความ	ชื่อวารสาร	ผู้เขียน
2563	ศักยภาพชุมชนด้านการส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวแก่แหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่พิเศษเมืองพัทยาและพื้นที่เชื่อมโยง	วารสาร วิชาการ นวัตกรรม สื่อสาร สังคม (The Journal of Social Communication Innovation), 7(2), 254-264.	ดร.ยุคลวัชร ภักดีจักริรุฒ์ ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง

3. ผลผลิตบทความระดับนานาชาติในปีที่ 2 (2564) จำนวน 7 บทความ

ปี	ชื่อบทความ	ชื่อวารสาร	ผู้เขียน
2564	A Competency Enhancement Model of Small-Scale Resort Entrepreneurs in Samut	TEST Engineering & Management" (Q4) ISSN: 0193-4120 Volume 83 Page	นางสาวณภัทร ผดุงเทียน ศ.ดร.เทิดชาย ช่วย

ปี	ชื่อบทความ	ชื่อวารสาร	ผู้เขียน
	Songkhram Province, Thailand	Number: 24789- 24795 Accepted: 15 February 2020 Publication: 30 April 2020	บำรุง
2564	Digital Marketing Management to Promote Thai Boxing Sport Tourism for Health – Conscious Foreign Tourists	Linguistica Antverpiensia (Q1) ISSN: 0304-2294, Issue DetailsIssue Title: Issue 3 Received: 10 March 2021 Accepted: 20 April, 2021 Published: 2 July, 2021 Pages: 2076 – 2092	ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง
2564	Community-Based Tourism Management for Urban Agriculture	Indian Journal of Economics and Business (Q2) Vol. 20 No. 3 (December 2021) Received: 01st May 2021, Revised: 04th June 2021, Accepted: 15th September 2021 Pages: 199 – 210	ผศ.ดร.สุริยา สัมพันธ์ ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง
2564	The Factors Affecting to Repeated Service of Small Accommodation in Airport	Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry (Q4) e-ISSN 1309-6591 (Scopus Indexed). Volume 12, Issue 6, June 2021: หน้า 1789-1797	นางสาวชนกสุดา ชนะกุล ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง
2564	The Digital Marketing Promotion Guidelines for Health Tourism in Thai Traditional Medical Hospital to High – Quality Asian and European Travelers	Journal of Positive Psychology & Wellbeing http://journalppw.com 2021, Vol. 5, No. 3, 81 – 94 ISSN 2587-0130	ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง
2564	Tourism campaign in Thailand second tier cities during COVID 19 with Considering	Journal of Positive Psychology & Wellbeing (Q2) 2022, Vol. 6, No. 1, หน้า 1699 – 1717, ISSN	ดร.เกวลิน อังคนานนท์ ศ.ดร.เทิดชาย

ปี	ชื่อบทความ	ชื่อวารสาร	ผู้เขียน
	Usability	2587-0130 http://journalppw.com	ช่วยบำรุง
2564	Dynamic linkages between Carbon emissions, economic growth, energy consumption, tourism indicator and population: Evidence from Second Tier Cities in Thailand	International Journal of Energy Economics and Policy (IJEPP) (Scopus Q2) 2022, Vol. 12, No.5, ISSN: 2146-4553, https://www.econjournals.com	ผศ.ดร.อนุมาน จันทวงศ์ ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง

4. ผลผลิตบทความระดับนานาชาติในปีที่ 3 (2565) จำนวน 3 บทความ

ปี	ชื่อบทความ	ชื่อวารสาร	ผู้เขียน
2565	Guidelines for Health Tourism Route Management for Tourism SME Entrepreneurs to Promote High Quality Tourism in Active Beach Tourism Cluster	Journal of Positive Psychology & Wellbeing (Q2) Vol. 5, No. 3, 81 – 94 ISSN 2587-0130 Pages: 246-276 http://journalppw.com	ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง
2565	Second Tier Cities Development in Thailand for tourism amid the COVID-19 pandemic: An Analysis of Policies, Market and Challenges	Tourism Journal	ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง ผศ.ดร.อนุมาน จันทวงศ์
2565	Accessibility Barriers in the Second-Tier Tourism of Thailand for People with Visual Impairments	Tourism Journal	ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง ดร.เกวลิน อังคณานนท์

5. ผลผลิตการนำเสนอบทความระดับนานาชาติ (Proceeding) ในปีที่ 3 (2565) จำนวน 2 บทความ

ปี	ชื่อบทความ	ชื่อวารสาร	ผู้เขียน
2565	Decision Making on Hotel Selection through Online System of	International Conference on Global Business,	ผศ.ดร.อนุมาน จันทวงศ์

ปี	ชื่อบทความ	ชื่อวารสาร	ผู้เขียน
	ThaiTourists in Second Tier Cities amid the COVID 19 Pandemic: Evidence from Nakhon Sri Thammarat Province	Economics, Finance & Social Sciences (ICGEFS)	ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง
2565	Technology Enhanced Tourism for Visual Impairment in Second Tier Tourism Cities, Thailand	International Conference on Global Business, Economics, Finance & Social Sciences (ICGEFS)	ดร.เกรวสิน อังคณา นนท์, ศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุงและ นายบุญวัฒน์ ศรีขวัญ

สรุปผลผลิตที่ได้จากโครงการตลอดระยะเวลา 3 ปี (ทุกรูปแบบ)

ปีที่	หนังสือ	บทความนานาชาติ	บทความระดับชาติ	Proceeding	รวม
1 (2563)	-	5	1	-	6
2 (2564)	5	7	-	-	12
3 (2565)	3	3	-	2	8
รวม	8	15	1	2	26

ตารางเปรียบเทียบผลผลิตที่คาดว่าจะได้รับ กับ จำนวนผลผลิตที่นักวิจัยนำส่งหลังปิดโครงการ

ชื่อผลผลิต	จำนวนผลผลิตที่กำหนดไว้	จำนวนผลผลิตที่นักวิจัยนำส่งหลังปิดโครงการ
นักวิจัยในโครงการ	18 คน	16 คน
- สถาบันเดียวกัน	-	-
- ต่างสถาบัน	15 คน	13 คน
- นักศึกษาระดับปริญญาเอก	6 คน	6 คน
- นักศึกษาระดับปริญญาโท	2 คน	2 คน
- ผู้ช่วยวิจัย (หลังปริญญาเอก)	-	-
- ผู้ร่วมวิจัย	-	-
ผลงานตีพิมพ์ระดับนานาชาติ	6 ผลงาน	15 ผลงาน
ผลงานตีพิมพ์ระดับชาติ	7 ผลงาน	1 ผลงาน

ชื่อผลผลิต	จำนวนผลผลิตที่กำหนดไว้	จำนวนผลผลิตที่นักวิจัยนำส่งหลังปิดโครงการ
สิทธิบัตร	-	-
หนังสือ	11 เรื่อง	8 เล่ม (ต้นฉบับภาษาไทย)
การเสนอผลงานประชุมวิชาการ	-	1 ครั้ง (2 บทความ)
การจัดประชุมวิชาการ เมธีวิจัยอาวุโส	3 ครั้ง	2 ครั้ง
สร้างเครือข่ายงานวิจัย	-	5 หน่วยงาน (ต่างประเทศ)
ผู้ร่วมวิจัยตำแหน่งวิชาการสูงขึ้น	-	3 คน

ภาคผนวก

- แผนนำเสนอที่มนักวิจัย

ทุนเมธีวิจัยอาวุโส

สาขาการจัดการการท่องเที่ยวและโรงแรม ประจำปี 2562

เรื่อง "การจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตเมืองรองของประเทศไทยบนฐานการวิจัย"

นักวิจัยในโครงการ

ดร.นฤดิ ลิ้มขำเงิน
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
อาจารย์

ดร.นฤดิ ลิ้มขำเงิน
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
อาจารย์

อาจารย์สิริรัตน์
ศรีธรรมพร
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
อาจารย์

ดร.ณัฐมา จันทวงษ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
อาจารย์

หัวหน้าโครงการ

รองศาสตราจารย์
ดร.เกิดชาย ช่วยบำรุง

อาจารย์ผู้ร่วมวิจัยต่างสถาบัน

ดร.เวรรัตน์ สุวรรณกุล
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าพระยาพระนคร
อาจารย์

ดร.สัณติวัฒน์ เจริญวิทย์
วิทยาลัยนานาชาติ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
อาจารย์

ดร.ธารณี นวลศรี
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
สุวรรณภูมิ
อาจารย์

ดร.สุนันท์ ก่อแสงใส
มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
อาจารย์

ดร.ปารณีย์ ศรีสวัสดิ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
อาจารย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.สุริยา สิมจันทร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
อาจารย์

นางประภาพร ปุณณทศการณ
นักศึกษาระดับปริญญาเอก

นางนุศลวิทย์ กักตักวิจิตร
นักศึกษาระดับปริญญาเอก

นางสาววิภา สำนิงแสง
นักศึกษาระดับปริญญาเอก

นางประภาพร จันทนกุล
นักศึกษาระดับปริญญาเอก

นักศึกษาระดับปริญญาเอกและปริญญาโท

นางสาวขวัญฤทัย ครอบงำ
นักศึกษาระดับปริญญาเอก

นางสาวณัฏฐา บงกชเกษม
นักศึกษาระดับปริญญาเอก

นางนุชรัตน์ ศรีขวัญ
นักศึกษาระดับปริญญาโท

นางสาวณัฏฐา ณะกุล
นักศึกษาระดับปริญญาโท

NIDA
WISDOM for Change

GSTM
Graduate School of Tourism Management

TSRI

+ ขอแสดงความยินดี +

คุณเมธีวิจัยจาสุโส

สาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรม

พ.ศ. 2562

**รองศาสตราจารย์
ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง**

คณะกรรมการการท่องเที่ยว
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA)

โดย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์
วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ภายใต้ กระทรวงการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (อว.)

- Certificate การนำเสนอบทความนานาชาติ

Paper ID: **SF-GEFS-GNVA-160622-699****SCIENCE FORA GLOBAL RESEARCH FORUM**

International Conference on
Global Business, Economics, Finance & Social Sciences

Certificate

OF PRESENTATION

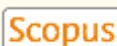
This certificate is presented to

Therdchai Choibamroong

for presenting a paper entitled **"Technology Enhanced
 Tourism for Visual Impairment in Second Tier Tourism
 Cities, Thailand"** at the International Conference on Global
 Business, Economics, Finance & Social Sciences (ICGEFS)
 held in Geneva, Switzerland on 16th June, 2022.

Associated with

Conference Coordinator

Sciencefora Global Research Forum
www.sciencefora.org | info.sciencefora@gmail.com

Chairman

Sciencefora Global Research Forum

Paper ID: **SF-GEFS-GNVA-160622-699****SCIENCE FORA GLOBAL RESEARCH FORUM**

International Conference on
Global Business, Economics, Finance & Social Sciences

Certificate

OF PRESENTATION

This certificate is presented to

Boonnawat Srikhwan

for presenting a paper entitled **"Technology Enhanced
 Tourism for Visual Impairment in Second Tier Tourism
 Cities, Thailand"** at the International Conference on Global
 Business, Economics, Finance & Social Sciences (ICGEFS)
 held in Geneva, Switzerland on 16th June, 2022.

Associated with

Conference Coordinator

Sciencefora Global Research Forum
www.sciencefora.org | info.sciencefora@gmail.com

Chairman

Sciencefora Global Research Forum

Paper ID: **SF-GEFS-GNVA-160622-701****SCIENCE FORA GLOBAL RESEARCH FORUM**

International Conference on
Global Business, Economics, Finance & Social Sciences

Certificate

OF PRESENTATION

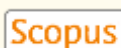

This certificate is presented to

Anuman Chanthawong

for presenting a paper entitled **"Decision Making on Hotel Selection through Online System of Thai Tourists in Second Tier Cities amid the COVID 19 Pandemic: Evidence from Nakhon Sri Thammarat Province"** at the International Conference on Global Business, Economics, Finance & Social Sciences (ICGEFS) held in Geneva, Switzerland on 16th June, 2022.

Associated with

[Signature]
 Conference Coordinator

Sciencefora Global Research Forum
www.sciencefora.org | info.sciencefora@gmail.com

[Signature]
 Chairman

Sciencefora Global Research Forum

Paper ID: **SF-GEFS-GNVA-160622-701****SCIENCE FORA GLOBAL RESEARCH FORUM**

International Conference on
Global Business, Economics, Finance & Social Sciences

Certificate

OF PRESENTATION

This certificate is presented to

Therdchai Choibamroong

for presenting a paper entitled **"Decision Making on Hotel Selection through Online System of Thai Tourists in Second Tier Cities amid the COVID 19 Pandemic: Evidence from Nakhon Sri Thammarat Province"** at the International Conference on Global Business, Economics, Finance & Social Sciences (ICGEFS) held in Geneva, Switzerland on 16th June, 2022.

Associated with

Conference Coordinator

Sciencefora Global Research Forum
www.sciencefora.org | info.sciencefora@gmail.com

Chairman

Sciencefora Global Research Forum

ต้นฉบับบทความที่ได้รับการตีพิมพ์
และผลิตตลอดโครงการ (Manuscript)